

Joe's Bridge, bruggenhoofd van operatie Market

Eind 1944 leek Hitlers situatie hopeloos. De geallieerden rukten in het westen steeds sneller op. Pattons 3th (US) Army stak op 31 augustus '44 bij Verdun de Maas over.

Vier dagen later stootte de Britse Guards Armoured Division 120 km door België naar Brussel. Britse tanks gingen op weg naar Antwerpen en Belgische paracommando's werden gedropt om het Belgische verzet de helpende hand te bieden.

Op 10 september had het 30th (US) Infantry Division ('Old Hickory') het Belgische Fort Eben-Emael, dat zo'n belangrijke rol had gespeeld bij de Duitse invasie in 1940, zonder één schot te lossen opnieuw in handen gekregen. Het fort was allang niet meer aantrekkelijk voor de Duitse verdedigingslinie (Westwall), omdat de geallieerden al bijna aan de Nederlandse grens stonden. Op 12 september gaf Le Havre zich over aan de geallieerden, waarna de geallieerde westelijke aanvalsgolf zich via Boulogne naar Calais verplaatste; op 13 en 14 september werd Maastricht bevrijd.

Op 31 augustus kwamen de geallieerden, nog vóór Antwerpen, echter abrupt tot stilstand. George S. Patton, de commandant van het 3th (US) Army, kon niet anders dan General of the Army Dwight D. Eisenhower berichten dat het einde van de aanvoerlijnen was bereikt en dat de voedsel- en brandstofvoorraden leeg waren. De Britten bevrijdden op 3 september Brussel en bereikten de volgende dag nog wel de buitenwijken van Antwerpen, maar de Britse tanks rukten sneller op dan dat de Duitse zich konden terugtrekken.

Nu kwam Generalfeldmarschall Wilhelm Keitel, Chef des Oberkommando der Wehrmacht, met het bevel om de oprukkende geallieerde troepen met een tegenaanval te stoppen.

Onder de codenaam Herbststurm gaf Keitel op 7 september 1944 de opdracht aan de Fallschirmjäger (Duitse para's) om de geallieerde opmars aan het Albertkanaal tot staan te brengen. De Fallschirmjäger werden vanuit Köln naar het 100 km verderop gelegen Roermond bevolen, van waaruit ze de 50 km naar Hechtel lopend aflegden.

Hechtel ligt tussen Leopoldsburg en Peer, op 20 km van het Albertkanaal.

Bij Beringen, ten noordwesten van Hasselt, waren de Britten al het Albertkanaal over getrokken, waardoor Hechtel de nieuwe locatie voor de confrontatie tussen de geallieerden en de Duitsers werd.

De Duitse troepen die Hechtel verdedigden waren met name het I. Bataillon van het Fallschirm-Panzer-Ersatz- und Ausbildungs-Regiment "Hermann Göring" en Fallschirmjäger-Regiment 20.

Het I. Bataillon stond onder leiding van Hauptmann (kapitein) Johann Wimmer, wiens regiment ressorteerde onder de Fallschirmjäger van Generaloberst Kurt Student. De Fallschirmjäger waren eenheden van de Luftwaffe, niet van de Wehrmacht. Het 20ste Regiment Fallschirmjäger stond onder bevel van Oberstleutnant (luitenant-kolonel) Franz Grasmel.

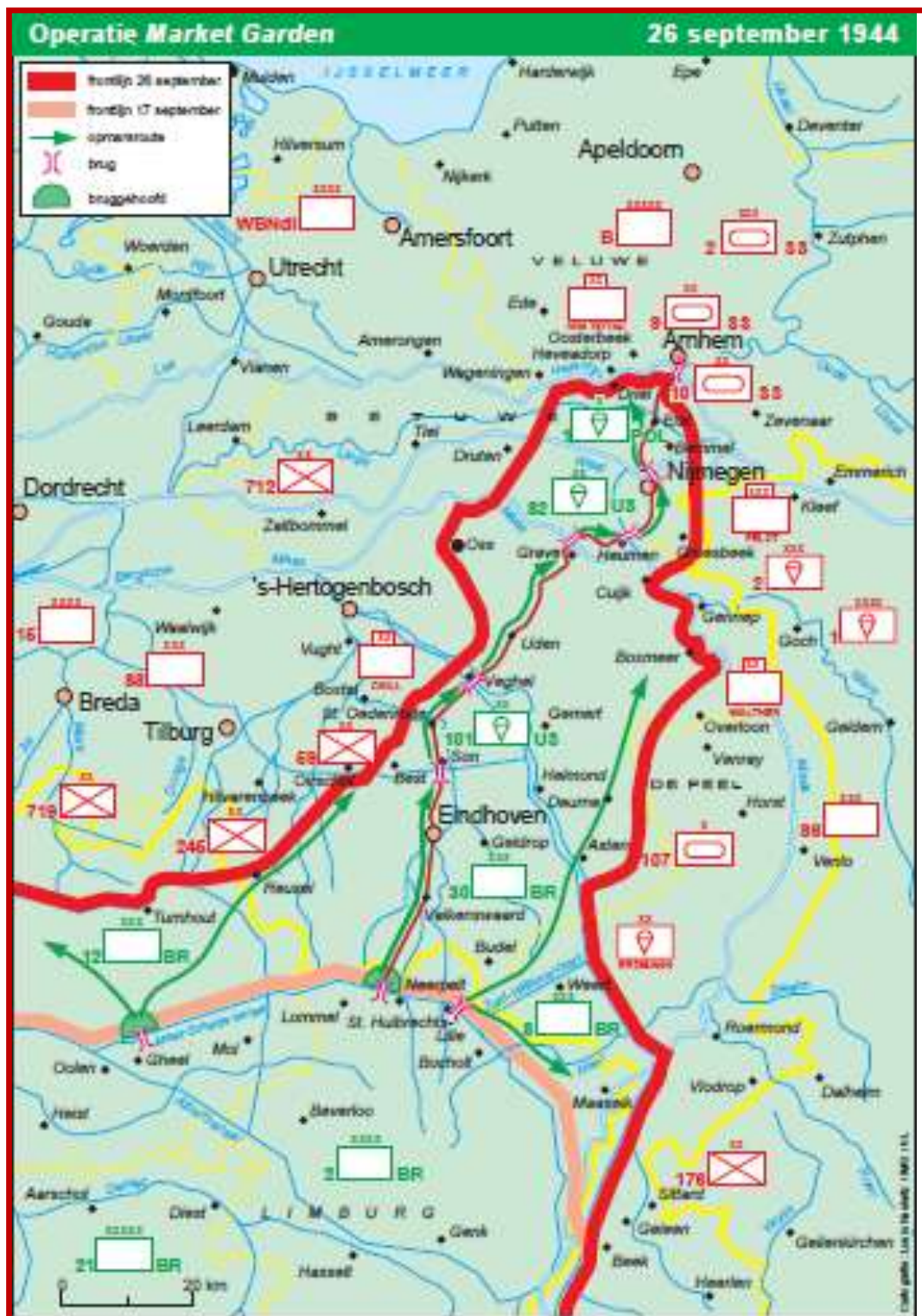
Het bataljon van Wimmer trad op in het gehele gebied Maaskanaal, Albertkanaal, Antwerpen-Turnhoutkanaal, Hechtel, Geel, Ten Aart, Lichtaart, Kasterlee, Turnhout en Pomfort.

De Slag om Hechtel duurde van 6 tot 12 september 1944 en is zeer goed gedocumenteerd. In 2004 publiceerde Gerard Wuyts hierover het boek 'Herfststorm over Hechtel' (320 pagina's).

Op 10 september 1944 braken de Irish Guards door naar het noordoosten en veroverden de Groote Bareelbrug – later: Joe's Bridge – over het Maas-Scheldekanaal in Lommel. Een week later werd dezelfde brug gebruikt als de springplank voor het grondoffensief (operatie Garden) dat naar Eindhoven en Arnhem moest leiden.

Op dezelfde dag, 10 september, werd Grasmel's bataljon door de Welsh Guards in de tang genomen in Hechtel. Pas op 12 september maakte geallieerd artillerievuur een einde aan de gevechten, waarna de Duitsers zich overgaven. Maar het II. Bataillon, inclusief de ontsnapte bataljonscommandant van I. Bataillon, ontsnapte in de richting van Peer en Bree. Daar hielden ze stand op de oevers van de Maas, oostelijk van Maaseik, ca. 30 km van de Duitse grens.

Na het nagenoeg tot stilstand komen van de geallieerde tegenstand in augustus '44, werd onder meer langs het Maas-Scheldekanaal de nieuwe frontlijn geformeerd. Daar raakten de uiterst fanatieke Duitsers opnieuw in gevecht met de geallieerden.

Op 8 september '44 bleven de Duitsers de bruggen over het Maas-Scheldekanaal op, behalve de brug bij Lommel.

Verkenningseenheden van het Britse XXX Corps – Recce Troop van het 2nd Household Cavalry Regiment onder leiding van Lieutenant Palmer – ontdekt de een niet-opgeblazen, intacte brug over het Maas-Scheldekanaal, op nog geen 3 km van de Belgisch-Nederlandse grens.

Intussen was Grasmel's bataljon werd door de Irish Guards in Hechtel omsingeld na een tangbeweging vanuit Lommel en Overpelt via Eksel, Overpelt en Neerpelt.

Op 10 september 1944 kregen de Irish Guards van het XXX (UK) Corps zowel de Luikersteenweg als de Groote Bareelbrug in handen. De brug over het Maas-Scheldekanaal was door de Duitsers ondermijnd, maar kwam toch ongeschonden in handen. Vanaf de zinkfabriek van Union Minière in Overpelt voerden ze met infanterie en tanks een verrassingsaanval uit met. Dankzij de geslaagde aanval hadden de geallieerden het broodnodige bruggenhoofd in handen om een doorstoot in Nederland uit te voeren.

Door de verovering van de Groote Bareelbrug werd de terugtrekkende Duitse troepen uit Hechtel de pas afgesneden. In de daaropvolgende dagen poogden de Duitsers de brug tevergeefs te heroveren, onder meer via man-tot-mangevechten met het bajonet geplaatst en extra Duitse troepenversterkingen. Nog tot de 17de wisten de Duitsers de noordzijde van de brug onveilig te maken.

Een week later, op 17 september, opende het XXX (UK) Corps onder Lieutenant-General Brian Horrocks om 14.35 uur met een artilleriebarrage uit 350 kanonnen (!) het vuur op de aan de noordzijde van de houten pontonbrug gelegen Duitse troepen. XXX (UK) Corps maakte samen met VIII en XII Corps deel uit van de 2nd UK Army onder

leiding van generaal Miles Dempsey. Ook de Nederlandse Prinses Irene Brigade van kolonel De Ruyter van Steveninck maakte deel uit van XXX (UK) Corps.

Ten noorden van Lommel hield zich met name Kampfgruppe Walther op, onder bevel van Oberst Erich Walther. De ad hoc-eenheid was een samenraapsel van achtergebleven SS- en Fallschirmjäger-eenheden. Tot het moment van de Britse artillerieaanval zat het hoofdkwartier van de Kampfgruppe Walther in Valkenswaard, maar dat zou, na de zeer heftige geallieerde tegenstand, 's avonds verkassen naar Leende.

Om 14.45 uur, al tien minuten na aanvang van de artilleriebarrage en aansluitende opmars van Operation GARDEN, liepen ten zuiden van Valkenswaard negen Britse Sherman-tanks in een hinderlaag van Kampfgruppe Walther. Alle tanks werden vernietigd, maar de opmars van XXX (UK) Corps stond niets meer in de weg.

De Grootte Bareelbrug over het Maas-Scheldekanaal kreeg na de verovering van de Britten de naam Joe's Bridge, als eerbetoon aan luitenant-kolonel J(ohn) O(rmsby) E(velyn) Vandeleur (afgekort: JOE), commandant van de Irish Guards.

Nadat de brug ontdaan van dynamiet en zonder gevaar was, ging 615th Field Squadron Royal Engineers aan de slag met de reparatie, terwijl de Irish Guards het bruggenhoofd beveiligden op de provinciale weg richting Valkenswaard.

In opdracht van Field Marshal Bernard Montgomery – de commandant van de 21th Army Group – stroomden die 17de september via Joe's Bridge de Irish en Welsh Guards naar het noorden, richting Valkenswaard, Eindhoven, Son, Grave, Nijmegen en Arnhem.

De verovering van Joe's Bridge moest het begin zijn van een weldoordacht plan volgens welk 20.000 militairen over de grond zouden doorstoten naar Arnhem. Montgomery hoopte een snelle doorbraak te kunnen forceren naar het Ruhrgebied en het einddoel Berlijn. Daarmee zou hij de Russische troepen de pas kunnen afsnijden. Al op 21 september '44 veroverden de Britten en Amerikanen in een gezamenlijke aanval op beide zijden de Waalbrug in Nijmegen... maar de volgende brug, die over de Rijn in Arnhem, zou een brug te ver blijken.